

חברותא

חומר לימוד שבועי

פרשת
בהר

myshliach.net

בהר

לקו"ש חלק א' ע' 260 ואילך מתורגם ללה"ק

צריכה להיות "מצוה כללית", מדוע, איפוא, נבחרה מצות שמיטה, שהיא, לכאורה, "מצוה פרטית", ואף יש לה מספר ניכר של הגבלות: נוהגת רק בזמן שהיובל נוהג, וגם לפי הדעות שהיא נוהגת אף בזמן הזה – הרי זה, לדעת רוב הפוסקים, רק מדרבנן¹, זו הגבלה בזמן. יש גם הגבלה במקום: נוהגת רק בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ².

לפיכך יש הכרח לומר שמצות שמיטה היא, מבחינה מסוימת, מצוה כללית, כפי שיוסבר להלן.

ב. בהמשך הכתוב נאמר: שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך גו'. לכאורה: לשם מה צריכים דברים אלו להיאמר, והרי אין כאן ענין של ציווי, כי אם ענין של רשות, וכי למה יעלה על הדעת שקיים איסור בפעולות האמורות עד שיש לומר "שש שנים גו'!"?

הכרח, לפי זה, לומר כי גם "שש שנים תזרע שדך גו'" נכלל במצות השמיטה. אין המצוה מתבטאת רק ב"ובשנה השביעית שבת שבתון", שכן גם "שש שנים תזרע גו'" מהווה

א. בתחלת הפרשה נאמר: "וידבר הוי' אל משה בהר סיני גו' ושבתה הארץ שבת להוי'". רש"י אומר ביחס לזה בשם תורת כהנים: "מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו מסיני?! אלא: מה שמיטה – נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני".

יש, איפוא, להבין: מדוע מופיעה ההוראה "בהר סיני" – דווקא לגבי מצות שמיטה, והרי יכולה היתה הוראה זו להכתב לגבי מצוה אחרת (שלגביה נמנים כלליה ודקדוקיה), ומאותה מצוה היה נלמד דבר זה שדקדוקי כל המצוות נאמרו מסיני?

אמנם יתכן לתרץ שזה משום שמצות שמיטה כבר מופיעה באופן כללי בפ' משפטים (לאחר מתן תורה) – "ובשביעית תשמטנה ונטשתה" – ובפרשת בהר היא נשנית באופן מפורט. ברם, אין תירוץ זה מספיק, שכן ישנן מצוות נוספות המופיעות בפ' משפטים.

ויתר על כן קשה: מצוה שממנה נלמדים דברים לגבי שאר המצוות

חלק מן המצוה.

– ובשתים:

א) יש בכך משום הכנה למצות שמיטה. כדי לקיים את "ובשנה השביעית – שבת שבתון" יש להזדקק להכנה של "שש שנים תזרע גו".

ב) זו תכליתה של מצוה שמיטה. תכלית כוונת השבתון שבשנה השביעית היא כדי לקיים אחר-כך את "שש שנים תזרע גו".

ג. ענינה של שמיטה, לפי פשוטם של דברים, הוא שבשנה השביעית יהא שבתון לארץ – "שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור וגו'" – שבתון מכל מלאכות האדמה שבהן נעשה הלחם וכו', שעליו יחיה האדם. – "וכי תאמרו: מה נאכל?" – על כך עונה התורה: "וצויתי את ברכתי גו' ועשת את התבואה לשלש שנים".

תוכנה הפנימי של מצות שמיטה הוא: יהודי נדרש אחת לשבע שנים להפרד מכל הצרכים הארציים, לא לבוא במגע עם עבודות האדמה הקשורות בלחם שעליו יחיה האדם, ולבטוח לגמרי בה', שיתן לו פרנסתו למעלה מן הטבע.

– אין זו דרך לתמיד. במרבית הזמן – בכמות – על יהודי לבוא במגע עם עניני העולם, לשם "עבודת הביורורים". הרי זה הענין בכך שהתהוות העולם היתה ע"י שם "אלקים", שהוא בגימטריא: "הטבע", כדי שהאדם יעסוק, על פי התורה,

בעניני הטבע, בשביל לזככם ו"לבררם" בכך.

אך בזמנים מסוימים נדרש היהודי "לצאת" מן העולם. אמנם יש "לברר" את העולם, אבל בזמן מן הזמנים צריכה להיות הליכה בכיוון של התיצבות למעלה ממנו.

ד. שני דברים אלו תלויים זה בזה.

ההליכה בכיוון של התיצבות בדרגה נעלית מן העולם – ושבתה הארץ שבת להוי', היה הוה ויהיה כאחד, שהוא נעלה משם "אלקים" שהוא בגימטריא: "הטבע", יכולה לבוא מתוך כך שהמגע עם עניני העולם הוא על פי התורה.

זו משמעות פרט א', שלעיל, לפיו מהוה "שש שנים תזרע שדך גו'".

– והרי פירוש "תזרע שדך" הוא שבשדה נשמרים כל הענינים לפי השלחן הערוך, כגון: כלאים וכו' –

הכנה ל"ובשנה השביעית".

ומשמעות פרט ב' היא: האפשרות ל"בירור" עניני העולם באה אך ורק מתוך כך שמפעם לפעם מתרומם האדם בעבודת ה' שלו לדרגה הנעלית לגמרי מן העולם. או אז הרי גם בבואו שוב במגע עם העולם – לא זו בלבד שאינו נסחף על ידו, כי אם, אדרבה, הוא עושה את העולם גופו ל"כלי" לאלקות.

כאמור בקונטרס "עץ החיים"³ שכדי להיות בדרגת "יחודא תתאה" כפי הדרוש חייב להיות, באופן כללי לפחות, "הרגש" של "יחודא עילאה".

בשבת בראשית". – ולכאורה: מה מוסיף כאן רש"י? אלא שלפי המוסבר מובנים הדברים: כיון שבשמיטה מותרים עובדין דחול, ויש לאדם מגע עם עניני העולם – עלול מישהו לחשוב שאיסור החרישה והזריעה בשמיטה אינו ענין של "הוי" שלמעלה מן העולם, כי אם ענין של "עבודת הבירורים", דוגמת מצות "שש שנים תזרע גו'" של "בירור" בתוך העולם ולא למעלה ממנו.

– מקדים, איפוא, רש"י ואומר שיש כאן ענין "לשם הוי", כשם שנאמר בשבת בראשית". הרי לפנינו שביתת הארץ שממנה תצא לחם, עיקר חיות האדם. ואם כן הרי זו התעלות והתפשטות מן העולם כשם שזו בשבת בראשית. העובדה שמותרים שאר עובדין דחול אינה אלא יתרון, שכן בתוך העובדין דחול עצמם מוחדר אור הוי' שלמעלה מן העולמות לגמרי.⁷

ח. לפי האמור יובן משום מה מהוה מצות שמיטה "מצוה כללית": הרי זה תוכנם הפנימי של כל המצוות, אלא שבמצות שמיטה הדבר בגלוי.

– אדמו"ר הזקן מסביר ב"תניא"⁸ שהעסק בתורה ובמצוות והתפלה הם ענין של "מסירת נפש ממש – כמו בצאתה מן הגוף כו' שאינה מהרהרת בצרכי הגוף, אלא מחשבתה מיוחדת ומלובשת באותיות התורה והתפלה".

וזהו פרט הב': "תזרע שדך גו'" מהוה התכלית. אבל אינו "בירור" העולם יכול להיות, אלא אם כן קיים גם כיוון של השתחררות מן העולם. בששת ימי החול קיימת "עבודת הבירורים": "ששת ימים תעבוד"⁴, אבל בשבת – "בורר – אסור".

לכן נאמר בשבת: "ויכל אלקים" – כל ההעלמות של שם "אלקים" כלים, ומאיר שם הוי' שלמעלה מהטבע!⁵

ושני ענינים אלו, של שבת וחול, תלויים זה בזה, כמוסבר.

ו. לאמתו של דבר, יש יתרון לשמיטה לגבי שבת. הרי שבת אסור בעובדין דחול, והאדם נמצא אז, איפוא, בדרגה שלמעלה מן העולם, ואין לו כל קשר אליו. אבל בשמיטה מותרים שאר עובדין דחול, והאדם נמצא, איפוא, בתוך העולם, ובכל זאת: "ושבתה הארץ שבת להוי'", אין כאן ענין של עבודת הבירורים שבשם "אלקים", כי אם שבת להוי', שלמעלה מהעולם, למרות שהאדם נמצא בתוך העולם, – בעולם עצמו הוא "ממשיך" את שם הוי' הנעלה מן העולם לגמרי.

דבר זה הוא דוגמת הפירוש שעל-פי תורת הבעל-שם-טוב: "ושבתה הארץ" – שביתה והתבטלות בארץ⁶, החדרת ה"שביתה" אל תוך הענינים הארציים עצמם.

ז. כך יובן האמור ברש"י לפסוק "שבת להוי'": "לשם ה' – כשם שנאמר

(מלשון: גבן או דק), "ההר חמד אלקים לשבתו" הוא הר סיני "דמכיך מכל טוריא" (השפל מכל ההרים).

ובלתי מובן, לכאורה: אם יש חשיבות לשפלות – היתה צריכה התורה להינתן בבקעה, או, לפחות, במישור, ולא בהר, ואם חשיבות לגובה – היתה צריכה להינתן על ההרים שהם גבוהים מהר סיני?

אלא שהענין הוא, שכוונת מתן תורה היא איחוד שני הניגודים – שתהיה קיימת הגשמיות ושייעשה ממנה עצמה – אלקות, ודבר זה רמוז בהר סיני "דמכיך מכל טוריא". שפלות והגבהה כאחד.

ומענין זה של "בהר סיני" ניתן לבני ישראל הכוח לקיום מצות שמיטה, שהיא כללות כל המצוות, לעשות את הגשמיות גופא לאלקות, ולהשלים את הכוונה של "דירה לו, יתברך, בתחתונים".

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה התרגום באחריותם בלבד!

כלומר: בשעת העסק בתורה ומצוות והתפלה צריכה להיות ההרגשה כלאחר יציאת הנפש מן הגוף: "אליך הוי' נפשי אשא".

מצד שני נדרש אדם, שכל מצוה שהוא מקיים תהא כתיקונה, בכל ההגבלות שלה בזמן ומקום, ובכל הדקדוקים שבכל מצוה, והרי כל אלו הגבלות של העולם.

פירוש הדבר, איפוא, שענינן של המצוות הוא: ניצול הנכונות של מסירת נפש, של השתחררות מן הגוף ומן הגשמיות, לשם קיום באמצעותם עצמם את המצוה בכל פרטיה ודקדוקיה. "המשכת בלי גבול – בגבול".

אלא שבסתם המצוות הדבר קיים בהעלם והוא ניכר רק בדרך קיום המצוות, אבל במצות שמיטה בא הדבר בגלוי, והוא ניכר בעצם המצוה.

ט. מנין בא הכח לכך? – מהר סיני!

רז"ל מספרים⁹ שבשעת מתן תורה התאספו כל ההרים, וכל אחד מהם טען שיש לתת את התורה מעליו. הר תבור טען שיש לו יתרון שהוא גבוה מן ההרים. הר כרמל טען שהוא סייע לקריעת ים סוף. השיב להם הקב"ה: "למה תרצדון" – תרצו דין (נוטריקון) – "הרים גבנונים", והרי כיון שהנכם מתגאים הרי את גבנונים ובעלי מומים

בהר

מתורגם ללה"ק

מספר במדרש, שבשעת מתן-תורה התאספו כל
ההרים, וכל הר רצה שעליו יתן הקדוש-ברוך-הוא את
התורה. כל הר ספר את מעלתו ומנה את שבחיו, אשר
בזכותם ראוי הוא שעליו תנתן התורה.

רק הר אחד שתק ולא אמר דבר, כי לא היו לו מעלות
מיחדות.

– והנה דוקא בהר זה בחר ה', דוקא אותו חמד – לתן
עליו תורה לבניו!

הר זה היה הר-סיני.

– מובן שה' בחר בהר-סיני, כי הוא היה ענו ושפל,
ולא התגאה כמו יתר ההרים. ה' רצה ללמדנו שרק מתוך
ענוה ושפלות אפשר לקיים את מצוות התורה, ולא מתוך
גאווה.

אולם, לכאורה, אם ה' רצה לתת את התורה במקום
שפל – כדי ללמדנו מעלות הענוה – יכולה הייתה התורה
להנתן בעמק או במישור, ולא על הר. הלא הר הוא
מקום גבוה?

אָלָא – הַצְרוּף הַזֶּה: "הַר" וְ"סִינַי", מִלְמַדְנוּ כִּי צַד
עָלִינוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת.

– מִצַּד אֶחָד: "הַר" – מִסְמַל: גְּבֵה, תְּקִיפּוֹת.

– מִצַּד שֵׁנִי: "סִינַי" – מִסְמַל: עֲנֹוה, הַתְּבַטְלוֹת.

לְקַבֵּל־הַתּוֹרָה דְרוּשִׁים שְׁנֵי תַנְאִים:

א. גְּבֵה וְתְקִיפּוֹת כְּהַר – יֵשׁ לְהַתְגָּאוֹת בְּקִיּוֹם הַמִּצְוֹת
וְלֹא לְהַתְבַּיֵּשׁ כָּלֵל מִפְּנֵי בְנֵי־אָדָם הַלּוֹעֲגִים לְקִיּוּמָן. יֵשׁ
לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּתַקְוָה, לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַהִפְרָעוֹת. כִּי
הַמִּצְוֹת הֵן רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

ב. בְּטוֹל וְעֲנֹוה כְּסִינַי – לֹא לְהַתְגָּאוֹת בַּמַּעֲלוֹת
הָאִישִׁיּוֹת, כִּי רַק אָדָם עָנָו יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת דְּבַר־הַתּוֹרָה
בְּשִׁלְמוּתָם. כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בַּתְּפִלָּה: "וְנִפְשִׁי כַּעֲפָר לְכָל
תְּהִיָּה" – כְּשֶׁנִּפְשִׁי שְׂפָלָה כַּעֲפָר, אָז: "פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרַתְךָ"
– הֵלֵב קוֹלֵט אֶת דְּבַר־הַתּוֹרָה.

– תְּקִיפּוֹת וְעֲנֹוה אֵינָן סוֹתְרוֹת זֶה אֶת זֶה!

– אֲצֵל יְהוּדֵי שְׁנֵי תַנְאִים אֵלוֹ לְקַבֵּל־הַתּוֹרָה נִמְצְאוּ

יְחַד.

– יֵשׁ לְהַתְגָּאוֹת בְּעַבְדַּת הַיְהוּדִים וְלִשְׁמֹר בְּתַקְוָה
עַל הַמִּצְוֹת בְּלִי לְהַתְבַּיֵּשׁ כָּלֵל; עִם זֶה, יֵשׁ לְהִיּוֹת עֲנָוִים
וְשְׂפָלִים בְּיַחַס לְתַכּוֹנוֹתֵינוּ, וְלְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת מִתּוֹךְ
הַכְּנָעָה וְקַבֵּל־עַל.

– כְּמוֹ "הַר־סִינַי"!

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה
התרגום באחריותם בלבד!

לשמוט את העולם

כְּאִשֶׁר הַתּוֹרָה מְצַוֶּה בְּפֶרֶשְׁתָּנוּ. עַל אֹדוֹת מְצֻוֶה הַשְּׂמִיטָה, אוֹמֶרֶת הִיא - "שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶה, וְהַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שְׁנַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לְאַרְץ". וּבִתְרֻגוֹם פְּשוּט - שֵׁשֶׁת הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת צְרִיכוֹת לִהְיוֹת מְקַדְּשׁוֹת לְעִבּוּדַת הַקֶּרֶקַע, וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית יֵשׁ לְשִׁבּוֹת מֵעִבּוּדָה בָּהּ.

הַתְּמִיּהָ:

וּלְכַאוּרָה לֹא בְּרוּר: בְּשִׁבִיל לְצִוּוֹת עַל אֵי עִבּוּדָה בְּשָׂדֶה בְּשָׁנַת הַשְּׂמִיטָה, מְסַפֵּיק הַצּוּוִי עַל זֶה יִשְׁרׁוֹת. מָה מְקוּם אֵיפֹא לְהַקְדֵּמָה עַל כֶּף שְׁבַשְׁשַׁת הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת צְרִיכִים לְעַבֵּד, וּבְפֶרֶט שְׂזָה נֹאמַר בְּלִשׁוֹן שֶׁל צּוּוִי - שֵׁישׁ לְעַבֵּד בְּשָׂשֶׁת הַשָּׁנִים שְׁלִפְנֵי הַשְּׂמִיטָה! אִם זֶה נֹאמַר בְּצוּרָה כְּזוֹ, סִימָן שֵׁישׁ לָזֶה חֲשִׁיבוֹת בְּפִנֵי עֲצֻמוֹ. זֶה חֶלֶק מֵהַצּוּוִי עַל הַשְּׂמִיטָה. וְאִם אַכֵּן כֵּן, מָהוּ?

הַתְּשׁוּבָה:

בְּפִנֵימִיּוֹת הָעֲנִינִים, מְצֻוֹת הַשְּׂמִיטָה מְסַמְּלֶת אֶת הַהֲתַנַּתְקוֹת מִן הַהֲתַעֲסָקוֹת הָעוֹלָם, וְהַקְדָּשָׁה שֶׁל שָׁנָה אַחַת לְחַיּוֹת בְּצוּרָה נְעִלִית יוֹתֵר מִהָעוֹלָם. אִךְ בְּשִׁבִיל שְׂזָה יִהְיֶה זְקוּקִים בְּמִשְׁךָ שֵׁשׁ שָׁנִים לְפִנֵי זֶה לְפַעֵל בְּתוֹךְ הָעוֹלָם. דּוֹקָא בְּאִשֶׁר בְּמִשְׁךָ תִּקּוּפָה אֶרְכָּה פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם וּמְתוּכּוֹ וּמְבַרְרִים אוֹתוֹ, רַק אִז שִׁיךְ לְהַתְנַתֵּק מִמֶּנּוּ לְשָׁנָה וְלַעֲמֹד בְּצוּרָה נְעִלִית מִמֶּנּוּ מְבַלִּי לְהַתְעַסֵּק עִמּוֹ. מוּבֵן אִם כֵּן שְׂגָם הַהַקְדָּמָה עַל הָעִבּוּדָה בְּמִשְׁךָ שֵׁשׁ הַשָּׁנִים הָרִאשׁוֹנוֹת - גַּם הִיא חֶלֶק מֵהַצּוּוִי עַל הַשְּׂמִיטָה וְחֶלֶק בְּלִתִּי נִפְרָד מִמֶּנּוּ.

שליחות כהלכה

שמוליק! " עודד אותו יוסי, "אתה תהיה עם רבי שמעון! הכי קרוב שיש! מחר, בתהלוכה הגדולה שאתם עושים בפרומוסקה, רבי שמעון יהיה אתכם שם בתהלוכה! תחשב איזו זכות גדולה זו! בזכותכם כל ילדי פרומוסקה יזכו גם הם לצעד בתהלוכה ולקדש את שם השם!" אמר בהתלהבות נרגש. "נכון אתה ממש צודק!" הסכים שמוליק, "אבא שלי כל הזמן אומר לנו את זה, רק שלפעמים אני קצת שוכח..."

"יוסי יוסי תראה..." משף לו שלום בכתפו, "עושים עכשו את ההדלקה המרפזית, זה מחזה מיחד מאוד", יוסי הביט לפונן עליו הצביע שלום. הם עמדו במקום גבוה כף שיכלו לראות הכל בלי בעיה. הוא השאיר את שמוליק על הקו כדי שיוכל לשמע גם את ההדלקה.

"לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי" נשמעה השירה מפי אלפי האנשים והמוזיקה נשמעה בחזקה מהתזמורת שנגמה בכל הכח. "הי, איך יש שם מוזיקה ותזמורת? אנחנו לא בספירת העמר?" שאל שמוליק מפתע מבעד לפלאפון...

האם תדעו איזו הלכה מסתתרת?

יוסי בקשי הצליח להשחיל את הראש שלו בין האנשים שעמדו סביבו, הוא נדחף עוד קצת, עוד יד אחת, העביר גם את הרגל, יפי הוא מתקדם. הוא נמצא במירון ביום הגדול ל"ג בעמר. שנה ראשונה שאבא לוקח אותו למירון ביום ההלואה. "צפוף שם מאוד ואתה עלול להאבד ולהמחץ שם בין האנשים" תארו לו תמיד אחיו הגדולים לוי ושולם. יוסי קטן ונמוך יותר מחברים בני גילו, ואכן החשש של אחיו היה מצדק עם העמס שיש בל"ג בעמר במירון. אבל כשהגיע אתם בסופו של דבר אחרי שכנועים רבים, גלה יוסי שזה שהוא קטן ונמוך זו דוקא מעלה במקום הצפוף הזה. הוא הצליח להשתחל בין האנשים ולהדחף למקומות שאחיו הגדולים ואביו לא הצליחו להגיע אליהם, ככה הגיע ממש עד הציון עצמו. אבא סמך עליו שיתקדם לבד ויחזור בעוד כמה דקות להפגש אתם במקום שקבעו.

יוסי הזדרז, שאבא לא ידאג. בדיוק כשמצא את אבא לוי ושולם במקום המרחק קצת מן ההמלה, צלצל הפלאפון של אבא ועל הקו היה שמוליק, בן דודו האהוב מפרומוסקה. יוסי ספר לו בהתלהבות על החויה המיוחדת בה הוא נמצא, ושלח לו תמונות וסרטונים כדי שייחוו מקרוב. "מחר אנחנו עורכים תהלוכה גדולה לילדי הישוב בו אנחנו בשליחות" ספר יוסי, "אני אשלח לך תמונות... תשלח לי גם" בקש משמוליק. "אתה יודע... אני קצת מאכזב שאני לא יכול להיות גם שם, במירון, בל"ג בעמר... זה נשמע כל כך מיחד... כל כך הייתי רוצה להיות גם אצל רבי שמעון" אמר שמוליק בקול מאכזב. "אבל

במדור זה תוכלו לנסות לשער מהי ההלכה שמסתתרת בספור נשמח מאד אם תשתפו אותנו במסקנות שלכן.
hebrew@myshliach.com

אין שומעים מוזיקה מפלי נגינה בספירת העמר. כמו כן, יש להמנע משמיעת מוזיקה מקלטת. שמיעת מוזיקה שאינה מעוררת לרקוד ושמחה, כנגוני דבקות והתעוררות אינה אסורה בימים אלו. כמו כן, שמיעת מוזיקה להפגת בדידות, עצבות וכו' מתרת, אלא שיש להתאמץ שתהיה מוזיקה זו מסוג המנגינות המתרות.

תודה רבה לשלוחים ששלחו את תשובתם:

- יוסף יצחק ריבני, סינגפור
- יוסף יצחק ליצמן סיאול דרום קוריאה
- שמוליק סגל מלטה
- מושקא חבבו בוברויסק בלארוס
- בלומי ליפש סרטוב רוסיה
- מושי טביב סינגפור
- מענדל טייכטל ברלין גרמניה

אני קצת מאכזב שאני לא יכול להיות גם שם, במירון, בל"ג בעמר... זה נשמע כל כך מיחד... כל כך הייתי רוצה להיות גם אצל רבי שמעון" אמר שמוליק בקול מאכזב. "אבל

נושא / נושא

צריכים להתעקש

מה לומדים מפסח שני?

מהקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא אכן שעה לבקשתכם, ובעקבות זה תיקן עבורם את פסח שני שיתקיים חודש אחד בדיוק אחרי פסח ראשון שבו יוכלו הם להשלים ולהקריב את הפסח. מאז נקבע חג זה לדורות, ורבותינו נשיאנו כבר אמרו עליו את הפתגם החסידי המפורסם ש"ניטא קיין פארפאלן" - אין דבר אבוד ותמיד ניתן לתקן.

למרות שלא התבקשת

מסיפור זה של פסח שני, ובעיקר מן העובדה שחרף זאת שאותה קבוצה כלל לא נצטוותה על הקרבת הפסח ובכל זאת התעקשה לקיימו - ישנה הוראה מיוחדת ויסודית עבור כל יהודי בכל מקום ובכל זמן, בדיוק כמו כל שאר סיפורי התורה שהם מלשון הוראה, וכפי ששגור היה על לשונו של רבינו - "תורת חיים - הוראה בחיים".

אם ניקח את חייו של בן אנוש, לאו דווקא יהודי חסידי ששומר תורה ומצוות אלא אפילו כל בן אדם - אפשר לחלק את מטלות חייו ואת מה שעושה בהם לשניים: מה שחייבים ומה שלא. יש דברים שכולם חייבים לעשות וזה כלל לא משנה. הן אם כללי החברה דורשים זאת, הן אם המשפחה מחייבת זאת, כל מיני אילוצים מהסביבה ומתנאי המקום והזמן לעשות משהו מסוים.

ואם להשליך מכאן כדוגמה פרקטית לחייל בצבאות השם - הכוונה לדברים הפשוטים והרגילים שכל אחד חייב לעשות מידי יום, אם

פסח שני, שאותו מציינים אנו מדי שנה בט"ו באייר - חודש בדיוק אחרי פסח ראשון, יש בו משהו ייחודי שאין אנו מוצאים כדוגמתו בתאריכים וחגים אחרים. בעוד שאת שאר החגים והמועדים צווה הקדוש ברוך הוא, או רבותינו זיכרונם לברכה, את בני ישראל לציין ולחגוג - הרי שפסח שני לא ניתן עליו כל ציווי מלמעלה.

מה בעצם קרה שם, שבגינו נקבע החג הזה של פסח שני לדורות?

קבוצה מבני ישראל שהתעסקה בקבורה, על פי ציווי הקדוש ברוך הוא, לא יכולה הייתה לאכול את קרבן הפסח במועדו משום שבאותם הימים הם היו 'טמאי מת', שאסורים בהקרבת הפסח. צריך להדגיש ולהבהיר בצורה ברורה: מצד הדין הם היו פטורים, זה לא שוויתרו להם או שהם קיבלו אישור חד פעמי לא לקיים את הפסח. ממש לא. זה היה לכתחילה שבלכתחילה שהם פטורים. כמו שאף אחד לא ביקש ממכם לאכול תפוח בדבש בליל פסח, כך בדיוק לא הצטוו הם להקריב את הפסח בליל פסח ראשון. הם היו פטורים.

אבל להם זה לא הספיק. הם התעקשו. טענו בפני הקדוש ברוך הוא, אמת אמנם שמצד הדין אנו פטורים ואין עלינו כל חיוב או ציווי לעשות זאת, אולם עדיין "למה נגרע"? מדוע שבפועל נהיה אנחנו שונים ולא נזכה לקיים את הפסח. כל כך בער להם לזכות גם בקיום המצווה למרות שלא הצטוו עליה, עד שהתעקשו וביקשו פתרון

שייכים אלו - צריכים אנו להתעקש עליהם, שייך לכל סוגי המעמדות, מהגדול שבגדולים ועד לקטן שהקטנים. היהודי הפשוט שמרגיש 'קטן' יכול לומר לעצמו לפעמים, על הדבר הזה אני יכול לוותר, הדבר ההוא פחות נוגע לי, ומי אני בכלל שאתעקש על ביאת משיח? באה ההוראה פסח שני ומלמדת אותו להתעקש גם אל אלו.

ואותו הדבר אצל היהודים שמרגישים חשובים והאנשים הגדולים באמת. לפעמים יש דברים שהם מרגישים לגביהם כ'זוטות', אנחנו הרי במעמד ומצב אחר, יותר גבוהים מזה. מה לנו כי נתעקש גם על הדברים הקטנים והשוליים האלה לכאורה. בא פסח שני ומלמד גם אותם לעשות הכול אבל הכול.

גם בנוגע לדבר הכי עיקרי שאנו מחכים לו זה כמעט אלפים שנות גלות - יכולים אנו ללמוד מפסח שני. להתעקש עוד ועוד עד שנקבל את משיח צדקנו ובניית בית המקדש השלישי. לדעת שכלום לא אבוד וגם אם עברו כך וכך שנים מאז גימל תמוז והחושך הולך ונהיה סמיך יותר, וקשה יותר - בסופו של דבר גם הבקשה הזו תתמלא והקב"ה ישלח לנו את הרבי בחזרה בביאת משיח צדקנו אמן.

זה לקום בבוקר בשעה מוקדמת, ללכת לחיידר וללמוד. להתפלל מתוך הסידור שלוש פעמים ביום ועוד. כל אלה במסגרת הדברים המחייבים והפשוטים שכלל לא שאלו אותנו אם אנחנו מעוניינים או יכולים - אלא פשוט חייבים לבצע אותם כי ככה זה.

אבל יש דברים שלא חייבים. דברים שאף אחד לא ביקש מאתנו לעשות, ודברים שאם לא נעשה אותם אף אחד לא יעיר לנו או יתבע מאתנו מדוע אנחנו לא עושים אותם. לא צריכים לפרט דוגמאות רבות, כאלה יש רבים מספור וכל אחד נתקל בהם מידי יום ואפילו כמה פעמים ביום. זה יכול להיות, סתם בשביל הדוגמה, ששמענו על מישהו שאנחנו לא מכירים שנמצא באיזו צרה ואנחנו חושבים על דרך לעזור לו. זו דוגמה קיצונית אבל גם בתוך הבית פנימה יש אין ספור דברים טובים וחשובים שאנו יכולים לעשות למרות ש"לא ביקשו מאתנו לעשות רותם".

זו איפה אם כן ההוראה מפסח שני. לעשות גם את אותם דברים שכלל אנחנו לא חייבים לעשות ושאף אחד לא יתעצבן עלינו באם לא נעשה אותם. בדיוק כמו אותה קבוצה של יהודים טמאי מת שכלל לא התחייבו בהקרבת הפסח ובכל זאת התעקשו וביקשו הזדמנות גם הם לקיים את המצווה.

מקטן שבקטנים עד לגדול שבגדולים

ועניין זה הנלמד מפסח שני, שגם הדברים שבמבט חיצוני לא נראים

על ארבעה

מהמתכננים לנו במישליח?

שאלות ותשובות נתן לשלח למיל:

HEBREW@MYSHLIACH.COM

